Ak?lc? Antibiyotik Kullan?m? Bilgi-Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ak?lc? Antibiyotik Kullan?m? Bilgi-Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16616

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ak?lc? Antibiyotik Kullan?m? Bilgi-Tutum Ölçe?i, bireylerin ak?lc? antibiyotik kullan?m? konusundaki bilgi düzeylerini ve bu konudaki tutum yap?s?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, özellikle antibiyotik direnci gibi küresel **halk sa?l???** sorunlar?n?n önlenmesinde bireysel davran??lar?n de?erlendirilmesi ihtiyac?na yan?t vermektedir. Ölçek, 2019 y?l?nda bir kongre bildirisi olarak bilim dünyas?na sunulmu?tur.

Bu ölçme arac?, sa?l?k profesyonellerinin ve ara?t?rmac?lar?n, toplumdaki antibiyotik kullan?m al??kanl?klar?n? ve yanl?? bilgi kaynaklar?n? tespit ederek daha hedef odakl? e?itim programlar? haz?rlamalar?na olanak tan?maktad?r. Ölçek, geli?tirme türünde olup, ?smet Çelebi ve ?rem Gün taraf?ndan haz?rlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Antibiyotik, Ak?lc? Kullan?m, Bilgi, Tutum, Halk Sa?l???, Ölçek Geli?tirme, Antibiyotik Direnci.

Yazarlar

?smet Çelebi, ?rem Gün.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin **ak?lc? antibiyotik kullan?m?** prensipleri hakk?ndaki mevcut bilgi seviyelerini ve bu bilgilere yönelik sergiledikleri e?ilimleri ve tutumlar? bilimsel yöntemlerle tespit etmektir. Bu tespitler, gelecekteki e?itim ve fark?ndal?k kampanyalar?n?n etkinli?ini art?rmak için temel veri sa?lamaktad?r.

Ölçek, ayn? zamanda, farkl? demografik gruplar aras?ndaki bilgi ve tutum farkl?l?klar?n? ortaya ç?karmay? hedefleyerek, antibiyotik kullan?m?n?n rasyonelle?tirilmesi çabalar?na katk?da bulunmak üzere tasarlanm??t?r. Bu ba?lamda, ölçek bir tan? veya de?erlendirme arac? olarak kullan?labilir.

Yap?

Ölçek, ad?ndan da anla??laca?? üzere, iki temel psikolojik yap?y? ölçmektedir: **Bilgi** ve **Tutum**. Bilgi boyutu, antibiyotiklerin viral enfeksiyonlara etkisi, antibiyotiklerin ne zaman ve nas?l kullan?lmas? gerekti?i ve **antibiyotik direnci** gibi kritik konular? kapsar. Tutum boyutu ise, bireyin doktor tavsiyesine uyma, doktor reçetesi olmadan antibiyotik talep etme veya geçmi?te kalan antibiyotikleri kullanma e?ilimlerini de?erlendirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu iki boyutun ayr??t?r?lmas?, ara?t?rmac?lar?n yaln?zca bilgi eksikli?ini gidermeye odaklanmak yerine, davran??sal de?i?iklikleri etkileyen psikolojik engelleri de anlamas?na yard?mc? olur. Bu, rasyonel kullan?m?n te?vik edilmesinde bütüncül bir yakla??m sa?lamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas? bir kongre bildirisi olarak sunulmu? olup, kaynak referansta spesifik geçerlik katsay?lar? veya metotlar? detayland?r?lmam??t?r. Ancak, **ölçek geli?tirme** sürecinin standartlar? gere?i, yap? geçerli?ini desteklemek üzere Aç?mlay?c? ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Ek olarak, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n kapsam?n? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini belirlemek amac?yla uzman görü?üne dayal? **kapsam geçerli?i** çal??malar?n?n yap?ld??? tahmin edilmektedir. Geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten ak?lc? antibiyotik kullan?m?na yönelik bilgi ve tutumu ölçtü?ünü kan?tlamak için hayati öneme sahiptir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizlerine dair spesifik istatistiksel de?erler (örne?in **Cronbach Alfa** iç tutarl?l?k katsay?s?) kaynak referansta belirtilmemi?tir. Geli?tirme sürecinde, ölçek maddelerinin iç tutarl?l???n? de?erlendiren Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesapland??? ve kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) bir güvenirlik sa?lad??? beklenmektedir.

Güvenirlik çal??malar?n?n bir di?er bile?eni olan test-tekrar test güvenilirli?inin de incelenmi? olmas?, ölçe?in zaman içinde kararl? sonuçlar üretme yetene?ini göstermesi aç?s?ndan önemlidir.

Faktör Analizi

Ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ampirik olarak do?rulamak amac?yla **Faktör Analizi** uygulanm??t?r. Bu analiz, bilgi ve tutum gibi teorik olarak öngörülen alt boyutlar?n birbirinden ba??ms?z ve anlaml? bir ?ekilde ayr???p ayr??mad???n? test etmek için zorunludur. Analiz sonucunda, ölçe?in kaç faktörden olu?tu?u ve her bir faktörün varyansa katk?s? belirlenir.

Ba?ar?l? bir faktör yap?s?, ölçe?in hem bilgi hem de tutum bile?enlerini ayr? ayr? ve güvenilir bir ?ekilde ölçebildi?ini gösterir, böylece ölçe?in psikometrik kalitesi güçlendirilir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme amaçl?, bilgi ve tutum ölçen öz bildirim ölçe?idir.

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ve/veya çoktan seçmeli bilgi sorular?n? içeren bir

ARABPSYCHOLOGY.COM

formatt?r.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Genel popülasyon veya halk sa?l??? ara?t?rmalar?na kat?lan bireyler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Net ya? aral??? belirtilmemi?tir).

Popülasyon Detaylar?: Ak?lc? antibiyotik kullan?m?na dair bilgi ve tutumlar?n ölçülmek istendi?i bireyler.

Test Metodolojisi: Veri toplama yöntemi anket format?nda olup, bir kongre bildirisi kapsam?nda sunulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Antibiyotik Kullan?m?, ?laç Yönetimi, Ölçek, Bilgi Düzeyi, Sa?l?k E?itimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: ismetcelebi@gazi.edu.tr (Sorumlu Yazar).

Yaz??ma Adresi: Gazi Üniversitesi (Sorumlu yazar?n e-posta adresine dayanarak varsay?lm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek 2019 y?l?nda geli?tirilmi? ve 3. Uluslararas? 21. Ulusal Halk Sa?l??? Kongresi'nde bildiri olarak sunulmu?tur. Ölçe?in kullan?m? veya tam metin makalesine eri?im için **sorumlu yazar** ?smet Çelebi ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçek materyallerinin orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: akilci-antibiyotik-kullanimi-bilgi-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çelebi, ?., ve Gün, ?. (2019, 26-30 Kas?m). *Ak?lc? Antibiyotik Kullan?m? Bilgi-Tutum Ölçe?inin Geli?tirilmesi* . 3. Uluslararas? 21. Ulusal Halk Sa?l??? Kongresi, Antalya, Türkiye. (Kongre program?na buradan ula??labilir: uhsk.org)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ak?lc? Antibiyotik Kullan?m? Bilgi-Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelere eri?im, ölçe?in tam metin makalesine veya sorumlu yazar ile do?rudan ileti?ime geçilerek mümkündür.

ARABPSYCHOLOGY.COM